

Er ref. 2024-102089
Tommy Johansson
tommy.johansson@ei.se

Energimarknadsinspektionen
Energienheten
forhandsreglering_el@ei.se

Vår ref. Johan Bruce

johan.bruce@skogsindustrierna.se

Remissyttrande från SKGS om Inriktning för reglering av elnätsföretagens intäktsramar 2028-2031...

Sammanfattning

SKGS tackar för möjligheten att yttra sig om Inriktning för reglering av elnätsföretagens intäktsramar 2028-2031

SKGS vill särskilt poängtera att elnätsföretagen ska få en rimlig avkastning på sina investeringar, men att denna avkastning måste baseras på faktiska anskaffningskostnader. Sammanfattningsvis anser SKGS att:

- En förmögenhetsbevarande metod är det enda rimliga alternativet för värdering av elnätsbolagens tillgångar och är den enda metod som inte leder till risk för över eller underkompensation av elnätsföretagen.
- Det är helt orimligt att välja en värdekonsistent metod, det medför en fortsatt överkompensation av elnätsbolagen under flera decennier framåt. Våra beräkningar visar på en övervärdering på ca 20% den närmaste reglerperioden vid en värdekonsistent metod. Överkompensationen avtar först bortom 2050.
- Att hävda att en metodkonsistent modell inte går att genomföra på grund av kravet på regulatorisk stabilitet är inte acceptabelt. Naturligtvis måste en felaktig reglering kunna justeras.
- Kalkylräntan måste avspegla att nätverksamhet är en reglerad verksamhet med låg risk och med en garanterad avkastning. Den måste även avspegla de faktiska marknadsförhållandena.
- SKGS tillstyrker förslaget att avdrag görs för anläggningar vars investeringsutgifter täcks via anslutningsavgifter, då avkastningen ska baseras på faktiska anskaffningskostnader.

SKGS yttrande

Generellt

Ei hävdar på sin [hemsida](#) att elnätsregleringen behöver ses i sin helhet och menar att deras förslag till förändringar sammantaget ger en bra balans mellan elnätsföretagens behov att attrahera kapital till nödvändiga investeringar och att kunderna får betala skäliga priser. SKGS anser att varje enskild del av regleringen måste kunna motiveras var och en för sig. I annat fall finns det en överhängande risk att elnätsföretagen, liksom tidigare, överklagar utvalda delar av regleringen varvid helheten inte längre har en bra balans.

Elnätsföretagen ska få en rimlig avkastning på sina investeringar. Det måste dock vara avkastning på faktiska anskaffningskostnader. Dagens metod där anläggningar värderas

baserat på en kapacitetsbevarande modell har lett till en övervärdering av nätbolagens tillgångar som i sin tur har möjliggjort en överkompensation av elnätsbolagen under en lång period.

Nätbolagen hävdar återkommande att en generös reglering är en förutsättning att de ska genomföra investeringar. Att endast få avkastning på faktiska anskaffningskostnader kan knappast ses som ett hinder för framtida investeringar. SKGS vill påminna om att elnätsbolagen i och med sin koncession har en plikt att nyansluta kunder och återinvestera i elnätet. Regleringen behöver i större utsträckning bestå av både morot och piska, där elnätsbolag som inte genomför investeringar i tid får kännbara sanktioner.

En förmögenhetsbevarande värdering med en metodkonsistent hantering av ingående kapitalbas

SKGS tillstyrker Energimarknadsinspektionens förslag att anläggningar ska värderas enligt en förmögenhetsbevarande princip. Det är den enda princip som säkerställer att elnätsföretagens avkastning beräknas på faktisk anskaffningskostnad för genomförda investeringar. En förmögenhetsbevarande princip minimerar risken för över- eller underkompensation och minskar därmed risken i investeringar eftersom elnätsbolagen är garanterad en avkastning på faktisk anskaffningskostnad.

SKGS anser att en metodkonsistent metod måste användas för ingående kapitalbas. Dagens kapacitetsbevarande metod medger en övervärdering på ca 20 procent, en överkompensation som skulle vara kvar i decennier och finnas kvar bortom 2050 om en värdekonsistent metod används.

Energimarknadsinspektionen hävdar att en metodkonsistent modell inte går att genomföra på grund av EU-rättens krav på förutsägbarhet och stabilitet. Naturligtvis måste dagens uppenbart felaktiga metod för värdering kunna justeras om det konstateras att den ger utrymme för en överkompensation av elnätsföretagen. Nuvarande metod för värdering av kapitalbas infördes så sent som 2012 och det skedde en övergång från real annuitet till real linjär annuitet 2016. Det har alltså skett omfattande förändringar i regleringen vid flera tillfällen sedan ex ante-regleringen infördes. EU-rätten ställer också krav på att avgifter ska spegla faktiskt uppkomna kostnader (EC, 2025, s. 6; Montell & Partners, 2024, s. 51), vilket tydligt talar för att använda en metodkonsistent metod.

Kalkylräntan måste avspegla att det är en reglerad verksamhet med låg risk

Kalkylräntan måste avspegla att elnätsverksamheten är en reglerad verksamhet med låg risk och med en garanterad avkastning. Den måste samtidigt avspegla de faktiska marknadsförhållandena.

Anslutningsavgifter ska dras av från intäktsramen

SKGS tillstyrker förslaget att avdrag görs för anläggningar vars investeringsutgifter täcks via anslutningsavgifter. Dagens ordning där anläggningar som finansierats av anslutningsavgifter ingår i kapitalbasen ger nätföretagen avkastning på investeringar de inte bekostat. Elnätsföretagen ska endast få avkastning på faktiska anskaffningskostnader.

Incitament för kostnadseffektiva investeringar

Med en förmögenhetsbevarande värdering är det viktigt att regleringen ger incitament att göra kostnadseffektiva investeringar i nätet. Det är också viktigt att regleringen medger andra lösningar än investeringar i elledningar om alternativa lösningarna är mer kostnadseffektiva.

SKGS utgångspunkt

De i SKGS ingående branschorganisationerna; Skogsindustrierna, IKEM Innovations- och kemiindustrierna, Svemin och Jernkontoret samlar landets mest elintensiva företag. Företagen är globalt konkurrensutsatta och verksamheten utmärker sig genom långtgående förädling till högkvalitativa och specialiserade produkter. SKGS vill understryka vikten för våra företag av en säker elförsörjning med lågt klimatavtryck till konkurrenskraftiga kostnader som en förutsättning för fortsatt tillväxt och omställning.

Vår rapport Industrins elbehov till 2030 pekar på ett ökat elbehov på 70 TWh till 2030. En effektiv och stabil överföring av el till lägsta möjliga kostnad är därmed en helt avgörande förutsättning för den omställning som industrin står i begrepp att genomföra.

Stockholm 15 september 2025

Johan Bruce

Verksamhetsansvarig SKGS